

kulturně informační měsíčník

listopad'01

www.kult.cz

kult

11/01

ročník 3 / listopad '01 / 10,- Kč

Babí léto

Pocta českému herectví

Půčik

Deset let s folklórem

Ondřej Havelka

je romantik

Život v Pakistánu

Jak se žije...

91771212812002 11

PLASTOVÁ OKNA A DVEŘE
gromathic s.r.o.

664 34 Kuřim, Tišnovská 305 (bývalý statek),
Tel./ Fax: 05/41 26 40 40, mobil: 0602/744296,
e-mail: ravok@telecom.cz, internet: www.gromathic.cz

Hledáme osobnost

Milí čtenáři,
v minulém čísle jsme pro Vás
otiskli již druhou čtvrtinu foto-
grafie známé brněnské osobnosti

(dnes už bohužel nežijící) v nové
soutěži **HLEDÁME OSOB-
NOST**. V tomto čísle publikuje-
me třetí část této fotografie.
Složením všech dílů zjistíte, o ja-
kou osobnost se jedná. První
správnou odpověď odměníme fi-

nanční částkou 2000 Kč, přidá-
te-li k odpovědi i místo, odkud
dotyčný pocházel, získáte drobný
dárek navíc. Do slosování o věc-
né ceny v hodnotě 1000 Kč bu-
dou zařazeni všichni, kteří do
15. 12. 2001 zašlou správnou
odpověď spolu s kompletní foto-
grafií k nám do redakce.

Hledejte člověka, který ovlivňoval
a často i usnadňoval životy nás
mnohých. <

*Své tipy zasílejte na adresu redakce:
Údolní 53, 602 00 Brno
e-mail: redakce@kultcz
mobil pro sms: 0605/23 94 14*

Redakce:

Údolní 53, 602 00 Brno
tel: 05/4114 6252
fax: 05/4114 6368
mobil: 0605 239 414
e-mail: redakce@kultcz
www.kultcz

Po - Pá: 9 - 12 a 13 - 17 hod.

Světloňoš

Budiž světlo!

Stejně jako světloňoš přeměňuje noc v den, stejně tak Kult vynáší na denní světlo vše, co je skryto ve tmě pod rouškou společenských událostí v našem potměšlém městě Brně. Dobré světlo do Vašich srdcí!

Radek Holík, šéfredaktor

Jako každoročně ožil Velodrom tisíci vysokoškolačky na Gaudeamus igitur. Mezi pozvanými vystupujícími byla i **Lenka Dusilová**. /foto: Vlk/

▶ **Vašek Neckář** a tozro Bacilů ukázali před Ostře sledovanými vlaky, že hlasově jsou ještě mladí (Festival pohodových filmů, 27. 9.). /foto: Vlk/

◀ **Ludvík Vaculík** četl a podepisoval novou knihu Cesta na Praděd (nakl. Atlantis) v Mahenově památníku. /foto: Vlk/

◀ Za velkého novinářského zájmu se uskutečnila premiéra „brněnského“ filmu Podzimní návrat v hlavní roli s Jiřím Bartoškou (10.10.). Této události se osobně účastnil režisér a scenárista filmu **George Agathonikiadis**, který dlouhá léta žil v Brně. Samotný film je poetickou vzpomínkou věnovanou tomuto období a Brnu.

◀ Na premiéře českého filmu Babí léto (ve Ster Century Cinemas Velký Špárlíček) dostala **Stella Zázvorková** krásnou růži a společně s režisérem **Vladimírem Michálkem** bavili věčné diváky.

◀ V galerii Ambrosiana se koná do 1. 11. 2001 výstava černobílých fotografií **Davidu Židlického**. Na vernisáži (4.10.) autor působil dojemem sympatického D'Artagnana.

◀ Edison Garden přivedla do varu jazzově nalaďená **Jana Kirschner** se svojí skupinou. /foto: Vlk/

◀ Skupina Elán v čele s **Jožo Rážem** vystoupila (1.10.) před vyprodanou halou Rondo. Zazněly všem dobře známé skladby jako Stůžková, Voda..., Kočka a další, které daly do pohybu a rozezpívaly celé publikum.

Ondřej Havelka

V zajetí jazzu a swingu

Muzikant - jazzman Ondřej Havelka, ale také stepař, tanečník, režisér a herec již několik let vystupuje s orchestrem Melody Makers, který je unikátní kříšenním meziválečné éry jazzu (30. - počátek 40. let), a to autentickou interpretací na historické nástroje.

kult: Studoval jste herectví na DAMU, nyní ale žijete především hudbou. Zůstala Vám přesto vysněná role, kterou byste chtěl ztvárnit?

O.H.: Abych byl upřímný, klasickou činoherní roli vysněnou už nemám. Tím, že na to vůbec nemyslím, proto že jsem zcela v zajetí jazzu a swingu a tedy práce, kterou věnuji orchestru. O herectví a o divadle moc neuvažuji. Samozřejmě doufám a věřím, že se mi podaří natočit film s orchestrem, hudbou, kde

bych si rád sám zahrál nějakou roli. Nebude to ale jen film o jazzu. Bude to stravitelný filmový příběh, ne dokumentárního charakteru, zásadní bude přítomnost jazzu. Věřím, že bude vypovídat o tom, co jazz pro lidi znamenal, jakou měl sílu a výraz ve své době. Nechci dělat naučný, stylizovaný film. Spíše cestou metafory a atmosféry přinést co nejautentičtější obraz jazzového prostředí. Touha spíše směřuje k realizaci této myšlenky a jestli tam budu i hrát nebo to budu

jen režisovat, to není tak podstatné.

kult: Na DAMU Vás táhla vidina, že budete hrát ve Studiu Ypsilon, což se Vám zdařilo (v letech 1977-83). Šel jste v životě ještě za něčím tak tvrdě, že se Vám to podařilo?

O.H.: Nedávno, když jsem navštívil každoděsíční session Pavla

Klikara a staré party Originálního pražského synkopického orchestru (ve kterém Ondřej dříve působil, pozn. red.) v Malostranské besedě, zaspívala si tam dívka, jejíž otec byl kdysi zpěvákem v orchestru Jazz Fedlers. Moc se mi tehdy líbil jeho projev i humor. A já si uvědomil, že jsem na ně chodil to v době, kdy jsem byl asi v deváté třídě a snil jsem jak by bylo bezvadný, kdybych v Besedě taky mohl zpívat. Byla to strašně vzdálená představa, která se po šesti letech dokonale splnila. Stejně jako jsem si umanul Ypsilonku, i vystoupení na jevišti s jazzovou kapelou jsem si vysnil, a poté uskutečnil.

kult: V Brně jste studoval operní režii na JAMU, režíroval jste několik muzikálů (hudební divadlo Karlín). Neplánujete si zase na chvíli od hudby odskočit k divadelní režii?

O.H.: Na poli muzikálu zatím nic nechystám. Každoročně jsme si s orchestrem zvykli, tedy spíš si na to zvykli pořadatelé našich koncertů ve městech, kam pravidelně jezdíme, že připravujeme nový program. A to je pro mě docela velká zátěž. Nový program je v našem případě vytvoření show, to není jen jednoduchý slet písniček. Obsahuje i jevištní zpracování a věci spojené s akcí a tancem, takže to je taky režie. Nemám tedy pocit, že bych se

finkal. I když bych rád udělal i nějaké divadlo. Příznám se, že nemám rád moderní typ muzikálu, který se zpívá jako quazioopera, myslím, že přirozenější je klasický muzikál, kde se hraje činohra, a když city vzkyplí a slova už nestačí, se začne zpívat. To je přece krásný.

kult: Vaše jméno je od roku 1995 spojeno se seskupením Melody Makers, které zahrnuje až 20 hudebníků. Vzniká mezi tolika lidmi třetí plocha na poli interpretace?

O.H.: My jsme velmi kolektivně spolupracující sdružení, takže to je zcela otevřená práce. Samozřejmě, že zásadní nápady, co a proč se bude hrát, přináším já. Samozřejmě také nabádám

muzikanty, aby si našli písničky, které jsou jim blízké. Má to zásadní efekt, protože si vyberou takové věci, které se jim líbí a mají je rádi. Potom je i s jiným nasazením hrají, než kdybych jim něco dodal. Proto jsem nápadům z orchestru otevřený.

Potom už je to otázka nastudování, někdy i drilu, aby orchestr hrál dobře. Když přenášíme písničku na jeviště, mám už zase rozhodující slovo já jako režisér.

kult: V současné době se obecně stalo používání historických nástrojů a autentická interpretace trendem. Z jakého důvodu přetrvává podle Vás tato tendence?

O.H.: Myslím, že lidi stále více pociťují touhu, aby věci byly jedinečné, jednoznačně zařazené. Kolem nás panuje chaos, nudná všeobecnost, která taví všechny styly do sebe, z postmoderny se dělá všeobjímající floskule, jak to dělat, a už nikdo vlastně neví, kam patří. Proto si myslím, že všechny styly, které už jsou historicky uzavřené, by se měly skutečně hrát tak, jak se hrály dříve, a věřím, že to lidi oceňují a budou oceňovat.

kult: *Není to tak dávno, kdy jste prohlásil, že v době, kterou interpretujete, tedy v meziválečné době, byste chtěl žít. Co Vám chybí v dnešní době?*

O.H.: Myslím, že je to především romantická touha. Ve styku s realitou bych možná začal váhat a rozmyslet si to. Fakt je, že tehdy doby byla asi klidnější a přehlednější, bylo víc srandy, lidi měli k sobě lidsky blíž, i když dneska jsou si „tak blízko“ díky mobilním te-

lefonům... Speciálně meziválečná avantgarda a celé umění bylo tak propojené, že to bylo velmi inspirativní. To byla ohromná výhoda pro umělce, že se navzájem promítali muzika, výtvarné umění, architektura, literatura...
/Text: Lenka Kosová/

CONDOR
AIR TRAVEL SERVICE

LETENKY DENNĚ
AIR TICKETS DAILY

Pekařská 18, Brno 602 00
tel.: 05 / 1069, 05 / 43 25 25 25
www.condor.cz

Specialista na Španělsko

Na slovíčko v cestovní kanceláři Emma

V závěru letošní turistické sezóny jsme navštívili jednu z předních směšských cestovních kanceláří - CK EMMA. Zajímali jsme se zejména o poznatky z letošního léta i plány do budoucna.

Zeptali jsme se RNDr. Emila Pulky, zástupce této CK:

kult: *Jak vypadala turistická sezóna 2001?*

EP.: Byla jednou z nejnáročnějších za celých 11 roků naší činnosti. Nový zákon o cestovním ruchu přinesl velké množství změn, které jsme museli zavést do praxe. Tato práce však přinesla zvýšení zabezpečení klientů v případě krachů CK, a tím i zvýšení důvěry v CK, což jsme uvítali. Z hlediska zájezdů jsme byli spokojeni s nárůstem počtu klientů a zejména se zvýšením počtu mladých mezi 20 a 30 roky, kteří se přidali k již tradiční skupině klientů střední a starší generace. Zajímavým jevem bylo i zvýšení zájmu o dovolené v měsících červnu a září a naopak pokles zájmu o dovolené v srpnu. Řada turistů již poznala, že okrajové termíny jsou příznivější nejen cenově, ale i mnohem klidnějším pobytem v jinak rušných centrech.

kult: *Kam nejvíce směřovali Vaši zákazníci?*

EP.: Protože cestovní kancelář EMMA je specialistou na zájezdy do Španělska, nejvíce našich zákazníků jelo samozřejmě do této země, ať už na španělské pobřeží nebo na ostrov Mallorca. Zvýšený zájem se však projevil i o Chorvatsko a Řecko. Obecně je možno říci, že destinační číslo jedna bylo v roce 2001 Chorvatsko, které je nám geograficky i etnic-ky nejbližší.

kult: *Jakou nabídku připravujete pro příští sezónu?*

EP.: Sezóna prakticky nikdy nekončí, jen se dělí na letní a zimní. Již nyní nabízíme jak lyžování, tak i zájezdy do teplých krajín. Kromě tradičních Kanárských ostrovů, kouzelného portugalského ostrova Madeira či Egypta máme připraveny i vzdálenější cíle jako Thajsko, ostrovy Mauritiis a Reunion i exotický pobyt v jednom z posledních přírodních rájů na tropickém pobřeží Brazílie. Nabídka na letní sezónu 2002 bude připravena již počátkem prosince a jistě zajímavé budou výrazné slevy za včasný nákup v měsících prosinci a lednu. Stále častější je zájem o zakoupení zájezdu jako vánočního dárku pro své nejbližší. Byli bychom rádi, kdyby zájezd s CK EMMA byl příjemným dárkem pro všechny naše klienty, ať již si ho věnují o Vánocích nebo počkají až do letních měsíců.
/Text rh/

Cestovní kancelář EMMA

Kozi 10, 660 78 Brno
tel: (05) 42 21 43 43, www.emma.cz

Babí léto bez depresí

Stárnutí není hořké dozrávání

Babí léto, tedy většinou nejkrásnější a nejvíce příjemné údobí ročního cyklu, je film natočený o neveselém tématu stárnutí zlehka a úsměvně, i když s patrným náznakem stínu.

Vlastimil Brodský a Stella Zázvorková hrají postarší manželský pár nacházející se v životní etapě důchodu, etapě leckdy příjemné, každopádně však přinášející výraznou změnu životního stylu a těžce dopadající tmavé myšlenky.

Každý z páru přijímá své babí léto po svém. On vysloužilý opereták, snilek a svým způsobem světák, nahlíží na svět lehkomyšlným recesistickým okem (vrací do sousedovy schránky noviny s vyluštěnou křížovkou), toulá se se svým kama- rádem (St. Zindulka) a vy-

mýšlí milé blázniviny. Narozdíl od své ženy se nezatažuje starostmi o své zdraví („když kouřím, kašlu lip“) a před realitou raději uniká neustálou hrou na někoho jiného a předstíráním něčeho, co není (což je ale relativní). Zatímco ona - realista - sleduje vývěsky smutečních oznámení, pečlivě spořídá a plánuje svůj i manželův odchod ze světa, vše ve snaze příliš dlouho nezavazet mladším (synovi - Ondřej Vetchý). Připravena na vše, kromě vychutnání si nejvyzrálejšího kousku plodu života, čeká na pečovatelský ústav (smrt).

On neakceptuje manželčinu přizemnost a ji rozčilují jeho vzdušné zámky i šokující „pubertární“. Zdánlivá disharmonie svazku je dovede až k rozvodovému řízení (konkrétní důvod by byl hřích vám prozradit), díky němuž se nestane nic jiného, než že se stvrdí pevnost čtyřicetiletého vztahu a vskutku nerezavějící a záviděníhodná láska.

Pochopení světa toho druhého a chuť pořádně se zakousnout ještě do života převáží nad stařeckými myšlenkami a depresivními stavy. Příběh tak může vplout do „zářij-

vě“ prosvětleného konce, ale s trpkým vědomím právě té konečnosti.

Film zabírá i do širších souvislostí doby, v níž finanční hodnota získává navrch před ostatními a naráží na povrchnost lidských vztahů, nezájím, odcizení. Moderní svět tu není ale konfrontován s konvenčním způsobem života starší generace. Naopak - jejich život má ke sterilitě a konvenci daleko.

Kamera Martina Štrby je citlivá, zaměřená na detail a vnitřní situace dějů, pastelově dolaďuje komoční charakter příběhu. Ten do slova stojí na skvělých hereckých výkonech, čímž je hlavním představitelům neskrýtě vzdán hold. Opravdovost a přesnost bytí třeba jen nepatrného gesta či výrazu Stelly Zázvorkové je jedním z nejsilnějších zážitků ze snímku, stejně tak jemný, lehce černě oděný humor Vlastimila Brodského či chlupatá soudržnost a dojemná přesvědčivost Stanislava Zindulky. Jejich mnohovrstevnaté herectví,

režisérem přesně vyhmátnuté polohy vystihující různé charaktery a tudíž i postoje k rychlé uždějímu vlaku života bez omletých frází a póz, by vystačily na samostatnou studii.

Režisér V. Michálek natočil film (podle scénáře Jiřího Hubače) o hořkosladkém stárnutí a neumírání (jak byl i prezentován), a hlavně o tom, že nikdy není pozdě, ale nikdy není tolik času, aby se dalo čekat se založenými rukama až skončí i to babí léto.

/Text: Markéta Havelková/

STER CENTURY

s Kultem do Kina

Chcete-li vidět jakýkoliv film, vyplňte kupón a pošlete nám ho do 10. dne v měsíci na adresu redakce:

Kult, Údolní 53, 602 00 Brno.

Dvacet z Vás vylosujeme a zveřejníme v dalším čísle. Výhru si vyzvednete v redakci.

Jméno:

Adresa:

Datum narození:

Podpis:

Pákistán - „Země čistých“

Jak se žije ženám a uprchlíkům v Pákistánu

Pákistán, tak jak ho známe dnes, vznikl v roce 1947 rozdělením Britské koloniální Indie na muslimskou a hinduistickou část. Není národnostně jednotný, v některých částech neplatí pakistánské zákony a společnost se řídí pouze rodovými zvyklostmi děděnými z generace na generaci. Pro naprostou většinu Pákistánců je však nejvyšším zákonem Korán a s ním související víra v jednoho Boha - Alláha.

Ačkoliv je v této svaté knize napsáno, že muž i žena jsou si před Bohem rovni, v realitě jsou si muži v lecčems daleko rovnější. Pro valnou většinu tradičně smýšlejících muslimských žen je zcela nemožné, aby se jakkoliv podílely na veřejném životě. Ženy vládnou světu za uzavřenými dveřmi svých domů a bytů, kde se starají o rodinu a domácnost. Zejména v severozápadních teritoriích pokud žena vyjde do ulic, musí mít s sebou jako doprovod svého manžela nebo bratra a je zahalena v tzv. burkách (speciální oděv zahalující celou po-

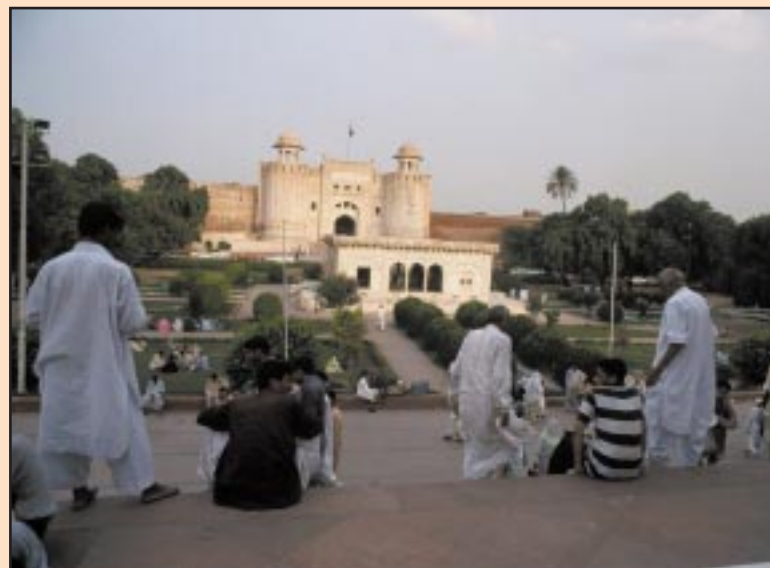
Tradiční oděv paštúnských žen

stavu pouze s mřížkou umožňující dívání, viz. foto). V radikálnějších rodinách je častokrát dokonce zakázáno i jakékoliv vzdělávání žen.

Takto orientovaná společnost skýtá pro nás mnohdy nepochopitelný obrázek: muži zastávají zaměstnání, která jsou v našem podvědomí vyhrazena téměř výhradně ženám - uklízení hotelových pokojů, obsluhování v restauracích, prodávání, šití. Kromě toho jsou pro mužskou část populace určeny i takové „radosti“ jako je obstarávání denních nákupů, postávání ve frontách na čerstvé chlebové placky a dokonce i kupování podpatkových bot nebo večerních šatů pro jejich dcery a manželky. Nápadně pak připomínají muže u nás, kteří se rozhodnou udělat

svým polovičkám radost a bezradně pak postávají v obchodě s dámskou konfekcí a snaží se odhadnout správnou velikost s přesností na desítky centimetrů.

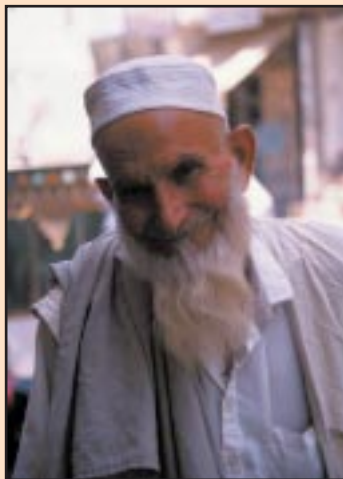
Častokrát se nám na cestách stalo, že pokud jsme s někým navázali užší kontakt, stočila se dřív nebo po-

Před mešitou

zději řeč na otázky manželství a partnerských vztahů. V tradiční islámské společnosti není možné nalézt si svoji budoucí partnerku sám. Tento úkol musí splnit rodiče, tedy spíše otcové. Na nich leží zodpovědnost za provdání svých dcer a nalezení odpovídajících protějšků pro jejich syny. U snoubence je důležitá schopnost uživit svou budoucí rodinu - tedy musí mít dokončené vzdělání, dobré místo a našetřeno dostatek peněz pro začátek. Splnit tyto úkoly se většinou mužů nepodaří dříve než tak v 35-ti letech. Zato dívky se často vdávají velmi mladé, a proto není výjimkou velký věkový rozdíl mezi manžely.

V poslední době stále častěji dochází ke střetu mezi západní a východní kulturou. Západní civilizace je zde lidem představována zejména prostřednictvím druhořadých amerických filmů, a ty se také velkou měrou podílejí na formování jejich názorů na západní „vyspělý“ svět. Jeden pákistánský přítel se nechal slyšet, že má raději kanadské nebo švédské filmy. V jeho očích jsou daleko morálnější. Na naši nechápavou otázku, proč si to myslí, odpověděl, že v těchto severovýchodních zemích je poněkud chladnější klima a ženy jsou lépe (rozuměj cudněji) oblečeny.... Také rozvoj výpočetní techniky umožnil pákistánským mužům ales-

ručeno naprosté soukromí při brouzdání internetovou sítí. Erotické servery jsou tady opravdu v kurzu...

V této muslimské zemi jsme strávili při našem cestování asi měsíc. Z pákistánských měst na nás zanechal největší dojem dnes v médiích často zmiňovaný Pešavar. Jelikož leží asi jen padesát kilometrů od afgánských hranic, tvoří podstatnou část jeho obyvatel afgánští uprchlíci. Za hranicemi města vyrostl největší uprchlický tábor na světě. Lidé se zde museli naučit respektovat jeden druhého a nabídnout pomoc, když je to potřeba. Mezi uprchlíky žijícími v Pešavaru vládne smutná atmosféra. I dvaadvacetiletý afgánský prodávč koberců Shariq tvrdí, že jeho život nemá žádný smysl a budoucnost. Jeho otec před nástupem vládního hnutí Taliban pracoval jako vysoký státní úředník na ministerstvu zahraničí. V Afgánistánu patřila jeho rodina mezi vyšší vrstvu a vlastnila spoustu pozemků a nájemních domů v hlavním městě Kábulu. Před čtyřmi lety se celá rodina rozhodla odejít do Pákistánu a začít nový život. Bohužel tato myšlenka nešla zrealizovat v takové míře, jak si to před svým odchodem z vlasti představovali. Mají statut uprchlíků, vlastní afgánský pas, který jim neumožňuje nikam vycestovat. Shariq učí v Pešavaru angličtinu v kurzech, které organizuje pro místní lid americký konzulát, a dále si přivydělává jako prodávč koberců. Má velké sny a velké plány a velmi malou pravděpodobnost, že se mu je povede zrealizovat. Ještě v srpnu tohoto roku chtěl odejít za svými dvěma sestrami

poň vzdáleně nakouknout do „jiného“ světa. V jednom nejmenovaném hotelu nám někdo ve dvě hodiny v noci zaklepal na dveře. Když jsme je celý rozespali otevřeli, spatřili jsme za nimi človíčka z recepce, který něco zmateně mluvil o tom, že má Computer-problém a jestli můj přítel rozumí počítačům. Když se Pavel asi za hodinu vrátil a já se ho už celá nervózní ptala, kde byl, začal se smát. U počítače v recepci se tísnilo asi deset různě starých mužů a všichni čekali na to, až jim ten Evropan pomůže spustit CD-ROM s hambaty obrázky... Jednodušší je to s Internetem. Toto poměrně nové médium nabízí nesčetné možnosti ke konfrontaci obou světů. Internetové kavárny jsou na to vybaveny - každý počítač je umístěn ve zvláštní kabině, oddělené od ostatních závěsem tak, aby bylo za-

Na místním „Zelňáku“

do Spojených států amerických. Jeho starší sestra mu tam našla i dívku, která byla ochotná si jej „papirovo“ vzít, a on by tak mohl snadněji získat vízum do USA. Shariqovi se na fotografii moc líbila a dokázal si představit, že by s touto ženou prožil zbytek svého života a dokázal se postarat o jejich budoucí rodinu. Jenže se stalo něco, co mu nenávratně zkřížilo plány. Tato dívka neplánovaně otěhotněla a vzkázala mu, že až ten „problém“ nějak vyřeší, že si jej ráda vezme. Pro Shariqa jsou však důležitější tradiční hodnoty

islámské společnosti než možnost získání amerického pasu. Každá novomanželka musí být neposkvrněná a oddací akt je dovršen až první společnou nocí. Zkrátka pro Shariqa to byl větší „problém“, než jak si myslela ona americká dívka. /Text: Darja Milošová, foto: Pavel Roubal, Livingstone/

Olympia

rallyshow
Modřice

sobota 17. 11. 2001

www.olympia-centrum.cz

nákupní a zábavní centrum

Centrum
jako Brno